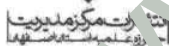

شرحی بر دعای مکارم الاخلاق

مجتبی جلالی

www.ketabir

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۶۸۸۲۷

- شاکی: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۰۲-۱۹-۴

فهرست

۷.....	مقدمه مؤلف
۹.....	مقدمه
۱۱.....	عقائد
۱۳.....	سرگذشت کتاب
۱۵.....	سند صحیفه
۱۸.....	اهمیت و امتیازات کتاب
۲۱.....	رویش های مربوط به کتاب
۲۱.....	ستاینات
۲۲.....	شروع حقیقه
۲۴.....	معجم ما و هرست ها
۲۴.....	ترجمه
۲۵.....	کتاب های مرتبط
۲۹.....	فراز اول
۲۹.....	مراتب اخلاق
۲۹.....	مراتب ایمان
۳۰.....	عوامل ازدیاد و کمال ایمان
۳۰.....	۱- تلاوت آیات
۳۱.....	۲- ۳- ۴- عقل و حلم و علم
۳۶.....	۵- ۶- ۷- فقه و تقدیر معیشت و صبر
۴۲.....	۸- ایمان و حسن خلق
۴۲.....	فضیلت یقین
۴۲.....	سوء نیت
۶۰.....	فلسفه حیات

۶۹.....	فراز دوم.....
۷۴.....	مسئولیت های انسان.....
۷۸.....	عبادت هدف خلقت.....
۸۳.....	نعمت ها و آفت ها.....
۹۵.....	عوامل عزت انسان.....
۹۹.....	تکبر و تفاوت عزت.....
۱۰۲.....	آثار سوء تکبر.....
۱۰۵.....	تجرب و معنای عجب.....
۱۰۶.....	آثار عجب.....
۱۰۷.....	علاج عجب.....
۱۰۹.....	خریدن و دادن مردم.....
۱۱۵.....	دارا بودن اخلاق عالی.....
۱۱۶.....	اسباب فخر فروشی.....
۱۲۰.....	موانع فخر فروشی.....
۱۲۷.....	اسباب ترقی و کمال انسان.....
۱۳۰.....	شک و تردید.....
۱۳۴.....	نکات قابل توجه این فراز.....
۱۳۷.....	پیام های این فراز دعا.....
۱۴۱.....	متن دعای مکارم الاخلاق.....
۱۵۶.....	فهرست منابع.....

مقدمه مؤلف

«سخنه کامله سجادیه» مجموعه ارزشمندی از ادعیه امام سجاد علیه السلام است که زبور آل محمد (صلوات الله علیهم) نام گرفته است و به قول شهید مطهری: «از گنجینه های بزرگ دنیای تشیع است». کتابی که به تعبیر مقام معظم رهبری (مدظله العالی): «از انگیزه های شریف دعایی که اگر انسان ها به آن توجه کنند، و اما همین صحیفه سجادیه کافی است که یک جامعه را توحه دهد، و اصلاح و بیدار کند».^۱

وقتی آیت الله مرعشی نجفی مدحه ایی از صحیفه سجادیه را برای علامه طنطاوی مؤلف تفسیر و انطوائی فرستادند او در جواب اینگونه نوشت: «کتاب را با دست تکریم کردم و آن را کتابی یگانه یافتم که مشتمل بر علوم و معارف و حکمت و ادب است که در غیر آن یافت نمی شود. من هر چه در آن مطالعه و تدقیق می کنم می بینم بالاتر از کلام مخلوق و دون کلام خالق است راستی چه کتاب کریمی است».^۲

دعای مکارم الاخلاق به بیان آیت الله فلسفی: «یکی از لطیف

۱ - آزادی معنوی، ص ۱۰۸

۲ - انسان ۲۵۰ ساله، ص ۲۱۲

۳ - صحیفه سجادیه، چاپ شیخ حمد آفرندی به نقل از مقدمه آیت الله مرعشی نجفی و متن نامه های طنطاوی که از ۳۱۸ - ۳۲۲ درج گردیده است.

ترین دعا‌های صحیفه سجادیه است که حاوی تعلیمی مهم و درس‌های آموزنده و انسان‌ساز می‌باشد.»^۴

دعای مکارم الاخلاق دارای ۱۹ فراز است که با صلوات بر محمد و آل محمد شروع می‌شود و در مجموعه حاضر ۵ فراز آن شرح و بسطی مختصر به کمک آیات و روایات اهل البیت علیهم السلام داده شده تا اندکی از افق‌های گسترده مباحث موجود در آن نشان داده شود و گستره معارف آن اشاره گردد. روایات شرح غالباً از کتاب منتخب میزان الحکمه انتخاب شده و آدرس‌های آن کتاب در پورقی آمده است، مقدمه کتاب در توصیف صحیفه سجادیه از کتاب فرهنگ حدیثی شیعه جلد اول اثر صدیق مکرم آقای استاد محمود مدنی بجنستانی آورده شده است. از همه همکاران، معاونان، پژوهش‌ها و پژوهش‌ها حوزة علمیه اصفهان که برای آماده‌سازی این مجموعه تلاش کردند بخصوص برادر عزیز جناب آقای اکبری تشکر و تشکر می‌کنم و از همه اساتید و طلاب محترم درخواست دارم نقاط ضعف و اشکال کتاب را متذکر شوند. از خداوند منان توفیق شرح گاه‌گاه این دعا و سایر دعا‌های این کتاب ارزشمند را خواستارم.

بهمن ۱۳۹۴
۱۱ ربیع الثانی ۱۴۳۱
محسن بلاغی

مقدمه

دعا یکی از قطعی ترین امور دینی و از جمله ضروریات اسلام است. نه در ادیان انبیای گذشته و نزد پیامبران سلف نیز امری حتمی بود است. دعا دریچه ی ارتباط انسان با نهایت عظمت ها و والایی هسته را اتصال بشر گرفتار در دام ماده ، با عالم ملکوت است . صیقل ده دهنده روح انسان ، راهگشای بن بست و ناامیدی ها ، درمانگر از سرگی ها ، پرکننده بسیاری از خلأ های روحی و مشکل گشای بسیاری از نااحتی های روانی است . در حقیقت ، روح ایمان و عمل انسان در گرو ارتباط با خداست . بر همین اساس اگر ارتباط معرفتی میان خدا و انسان نباشد ، باید در ایمان و توحید او شک کرد و اساس نیاک انسان ، بدون شکل گیری این ارتباط ، مثل بنای بدون زی بنا خواهد بود . ادعیه و اذکار معصومان علیهم السلام اقیانوس های موج مسافران آسمانی اند ، که هر کدام جهت و برجستگی ویژه ای دارند؛ از جمله : عای مکارم الاخلاق که جامع اخلاقیات شامل مسایل روحی و دنیوی و اجتماعی معیشتی و خودشناسی و خودسازی و خانوادگی است . این دعا یکی از بهترین منابع درس اخلاق و موعظه بزرگان است . صحیفه سجادیه ، زبور آل محمد صلی الله علیه و آله و الاثر از آن است که نیازی به معرفی داشته باشد و کمتر کسی یافت می شود که از آن بی خبر باشد .

طنطاوی عالم و مفسر بزرگ مصری هنگامی که به زیارت قم
نایل شد، مرحوم آیت الله نجفی مرعشی رحمته الله صحیفه سجادیه را به
عنوان بهترین هدیه حوزه علمیه قم به او اهدا کرد. طنطاوی
پس از تلاوت صحیفه، بارها یادآور می شد که «و من الشقاء
عدم معرفتی للصحیفه...» یکی از بدبختی های من، ناآشنایی با
صحیفه سجادیه بود.

نذا بر آن شدیم دریایی از معارف اهل البیت علیهم السلام را به طور
اجمال مورد بررسی قرار داده و جایگاه موضوعات مطرح شده در
صحیفه سجادیه را بیان نماییم.

www.ketab.ir